

Varočnina listu: --
 Celo leto . . . K 10.—
 Pol leta . . . 5.—
 Četrť leta . . . 2.50
 Mesečno . . . 1.—
Tunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 -- popust. --
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Heroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Na pragu tretjega vojnega leta.

Sunek naših čet v Bukovini. — Pri sedlu Prislop vrgli naši Ruse nazaj. — Huda bitka pri Brodyju. — Boji za Maguro. — Turške čete na gališkem bojišču — Neprimerljivo junaštvo III. zbora. — Šrđita borba v Suganski dolini. — Italijanski napadi pri Paneveggio. — Naše postojanke na tirolski fronti neomajane. — Krvavi boji južno in severno od Somme — Rumunija se še ni odločila.

Vojna oskrba.

Skrb za vdove in sirote po padlih vojakih spada med najvažnejše naloge vseh, ki se nahajajo za fronto. Za to se trudijo država in dežela, vojaške in civilne oblasti, uradi in zasebniki, da bi to važno nalogo kar najtočneje in najbolje izvrševali. Slovenski Štajerci še v tem oziru nimamo lastne organizacije in odbor, ki se je svoječasno v to svrhu ustanovil, se je moral razpustiti. A tudi po vsem Štajerskem akcija za vojno oskrbo ni enotno urejena, kar je velika škoda. Iz tega izvirajo marsikateri pomoti in nesporazumljenja. Mi dobivamo večkrat vprašanja, kam gre denar, ki se pri nas pobira za vojno oskrbo, ker adrese, kamor se naj pošilja ta denar, niso vedno enost. Za to se nam zdi potrebno, razložiti, kam se na Štajerskem steka denar za vojnooskrbne namene:

1. Denar za podporo vdov in sirot nabira in sprejema c. kr. namestništvo. Podpore razdeljuje deželna komisija c. kr. avstrijskega zaklada za vdove in sirote po vojakih. V komisijo je imenovan tudi slovenski deželni odbornik dr. Verstovšek. Pošiljatve in prošnje se naslavljaajo naravnost na c. kr. namestništvo.

2. Nadalje se nahaja v Gradcu „Zaklad za vdove in sirote po padlih častnikih in vojakih v Gradcu.“ Ta zaklad je razdeljen v zaklad za častnike in v zaklad za vojake. Zaklad oskrbuje sedanji vojni poveljnik v Gradcu, podmaršal pl. Matanovič. Zaklad je nakupil tudi svoje zdravilišče v Einödu. Podpore dobivajo častniki in tudi vojaki iz Štajerske, Kranjske, Koroške in Primorske. Pošiljatve in prošnje se pošiljajo na c. kr. vojno poveljstvo v Gradcu.

3. Slednje nabira darove za vojake in za vdove in sirote tudi podružnica urada za vojno oskrbo (Kriegsfürsorgeamt) za Štajersko, katero vodita gornještajerski poslanec Pantz in spodnještajerski bivši

poslanec Heinrich Wastian. Denar, ki preostaja tej podružnici povodom različnih nabiranj, se steka v „Steirischer Witwen-, Waisen- und Invaliden-Kriegsschatz“ v Gradcu, katerega oskrbuje Wastian v družbi z nekaterimi drugimi gospodi, ki so se v to svrhu združili v poseben kuratorij. Prošnje se pošiljajo na naslov: Steirischer Witwen-, Waisen- und Invaliden-Kriegsschatz, Graz, Sporgasse 29.

Samoumevno je, da ta razcepljenost glede vojnooskrbnih zadev ni zadovoljiva, ter da vojnooskrbnim akcijam ne daje prave popularnosti. Saj se nihče prav ne spozna, v kateri zaklad se steka denar ob tem ali onem nabiranju. Za to je naš c. kr. namestnik že skušal spraviti v štajersko vojno oskrb neko enotnost. Upamo, da se mu to posreči v korist blagim namenom, ki ga zasleduje vojna oskrb vsepovsod . . .

Zakonita veljava slovenskega jezika.

Po nekaterih krajih širijo naši nasprotniki nesmiselno, govorico, da nima slovenski jezik v času vojne nobene pravice, naj se torej nobena prošnja za dopust iz črnovojniške službe ne vlagaj v slovenskem jeziku, češ, da se s slovenskim jezikom ničesar ne doseže. Takšno govorjenje je laž. Slovenski jezik obdrži tudi med vojno svojo nezmanjšano zakonito veljavo v vseh uradih, v šolah in v javnem življenju in ga torej sme vsak državljan v svojih vlogah brez pomisleka rabiti. Znano nam je več slovenskih prošenj iz več občin, katere so bile vložene pri pristojnem okrajnem glavarstvu in jih je c. kr. domobransko ministrstvo s podelitvijo večtedenskega in celo trimesečnega odpusta iz črnovojniške službe ugodno rešilo.

Kdor širi krivo govorico, da vojne domobranske in črnovojniške oblasti slovenski jezik zapostav-

ljajo, ta žali c. kr. oblast, ki je vendar pravična ter rešuje slovenske prošnje v ugodnem smislu, če se za to dani pogoji. Seveda jih mora zavrniti, kakor zavrača tudi drugojezične prošnje, kadar pogoji za oproščenje niso dovolj tehtni.

LISTER.

Sveži slovenski grobovi.

Kadet Josip Klobasa.

Sila težko mi je pri sreč. Solze mi silijo v oči. Razjeda mi srce prežalostno dejstvo, da je proti hinavskemu, verolomnemu Italijanu padel moj prijubi tovariš kadet Josip Klobasa.

Grobovi tulijo! Kakor blisk se je raznesla žalostna novica, da so starši dobili pismo od poveljstva, da je zvesti, neustrašeni poveljnik, hrabro se boreč junaško padel dne 3. julija. Rajniki je bil resnega, a vendar milega značaja; bil je katoliški, vzorni, nadebudni dijak. Že v nižji gimnaziji se je začel baviti z raznimi evropskimi jeziki in je porabljal za te študije veliko časa, pa vendar vestno izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti, ker je bil dober odličnjak. V višji gimnaziji pa je imel razum jezikov tudi posebno veselje z godbo: glasovirjem, citrami in gosli. Njegovega zvonkega tenorja tudi ne bomo pozabili. Po dobro dovršeni gimnaziji je moral obleči vojaško suknjo. Poslali so ga v častniško šolo, kjer je delal vse skušnje z odliko. In tudi tu se je kratkočasil z godbo, petjem in jeziki. Ko je pa prišel do boljšega kruha, je moral dati življenje za cesarja, star 21 let.

Oh, ubogi starši, ki so pred dvema leti izgubili svojega starejšega sina, doktorja Janeza, v 27. letu, ki je tudi bil izvanredno talentiran. Zdaj pa še tega! Edini njihov up še je: g. Andrej, kaplan pri Sv. Jakubu v Slov. gor.

In sedaj Te ni več, Ti zlati, plemeniti Jožek! Padel si kot junak. Mi Te ne pozabimo nikdar. Spavaj sladko v tuji zemlji in sanjaj o skorajšnjem svidenju tam nad zvezdami! Blagemu junaku naj sveti večna luč!

Mladostni tovariš.

Ferdinand Senekovič.

„Nandl je umrl.“ Ta pretresljiva vest se je pri Sv. Marjetki ob Pesnici bliskoma razglasila v soboto, dne 22. t. m., po vsej fari in daleč naokoli. Ni bilo treba vprašati: čegav? Saj je bil s tem imenom vsakomur tako dobro znan. Še komaj pred tremi tedni je bil doma na dopustu, katerega poslednjo urico je žrtvoval opravič domaćega posestva. Niti ta čas mu ni bil počitek, katerega je bil toliko potreben. Meseca avgusta leta 1914 je odrinil k vojakom, bojeval se skoraj eno leto na severnem bojišču, kjer si je nakopal omrzline na nogah ter najbrž tudi črevesno bolezen, ki ga je vrgla v prerani grob. Zamolčal je svoje notranje bolečine, upajoč vedno na boljše, a ravno ta molk mu je menda pospešil zgodnjo smrt. Izdihnil je dne 20. t. m. v domobranski bol-

nišnici v Celju, odkoder je bil prepeljan dne 22. t. m. v domačo faro in tukaj v nedeljo, dne 23. t. m., ob mnogoštevilnem in slovesnem pogrebu položen v domače pokopališče k večnemu počitku.

Se imam, Nandl, Tvojo karto iz Karpatov, kjer mi pišeš, da Ti ni moči pozabiti pesmi, ki smo jih peli Tebi in takratnim vojaškim novincem v predlanskem avgustu pri maši za slovo. A kaj je naše petje v teh bridkih dnevih klanja in morjenja, kaj so naše pesmi v tem goljufivem zemeljskem miru, ko poje le grlo, srce pa solzi. Upamo in želimo, da poslušaj Ti ondi krasnejše pesmi v edino pravem in trajnem — nebeškem miru, saj si v bornem številu svojih 25 let življenja le delal in trpel. Ti si tukaj prvi vojak, kateremu je bilo v tem bojnem času dano, imeti grob na domačem pokopališču. To naj tolaži Tvoje domače, posebno pa žalujočo mater. Našemu prvemu vojaku-junaku v rodni domači zemlji pa naj veljajo besede:

Naj telo si odpočije,
 Duši lepše solnce sije,
 Lepša zarja rumeni.

Matija Slokan.

Za blagor ljube domovine,
 vzame cesar staršem sine.
 Božja sveta volja je:
 da več sinov ne vrne se.

Nemški kancelar.

Poluradna „Straßburger Post“ poroča o posvetovanju državnega kancelarja Bethmann-Hollwega s strankinimi voditelji ter piše: Tudi o mirovnem vprašanju se je govorilo. Prevladuje mnenje, da se bodo sovražna ofenziva kmalu ugnala in da potem nastopi možnost, da v jeseni prenelajo sovražnosti. Toda za vse slučaje smo tudi na tretje vojno leto pripravljani, ako na drug način ni mogoče priti do poštene miru.

Na Ruskem.

Princesinja Radzivil piše povodom Sasonovega odstopa: Ker se mir vidno bliža, ni mogel Sasonov nič drugega storiti, nego da je odstopil. Dogodki na Ruskem in v Evropi so dozoreli do kritične točke in menda je dobro, da drugi in ne Sasonov rešuje prihodnja težka vprašanja.

Razpoloženje na Angleškem.

„Lokalanzeiger“ piše: Od absolutno zanesljive strani se nam poroča, da je razpoloženje v angleških finančnih krogih zelo resno. Ti krogi so preseščeni, ker so vspehi Haighove ofenzive tako malenkostni. Ako sedajni napad v Pikardiji v teku 4 do 6 tednov ne prinese nobenega večjega uspeha kot dosedaj, bo Anglija prepričana, da je napadanje nemških vrst brezuspešno. Poslušala bo na glas svojega razuma ter iz tega izvajala posledice.

Kaj pravi nemški profesor.

Profesor zgodovine na berlinskem vseučilišču Hoetsch piše v „Kreuzzeitung“: Gotovo ali vsaj verjetno je, da bodo nevtraleci začeli posredovati za mir, ako se sedajna ofenziva izjalovi, kar zadržno upamo. Kakor hitro se bo vsaj nekoliko zjasnil vojaški položaj, se bo bržkone začelo mirovno gibanje, ki je radi rusko-japonske pogodbe dobilo močan impulz.

Na Francoskem.

Francoska socialistična stranka sklicuje za 6. avgust strankin shod. „Petit Journal“ javlja, da se bo kongres uradno bavil z mirovnim vprašanjem. Listi so hoteli objaviti tožadnevne od zunaj došle predloge, a jih je cenzura zabranila.

Nizozemska.

Bivši nizozemski ministrski predsednik dr. Kuyper je rekel: Mirovno posvetovanje nevtralnih držav bi bilo škodljivo, dokler ni gotovosti, da obe vojskujoci se stranki želita tako posredovanje.

Na Danskem.

Na Danskem bodo dne 1. avgusta mirovne manifestacije.

Meso in mast.

Mnogim vladna odredba, po kateri je od dne 25. julija naprej vporaba mesa in masti omejena, ni popolnoma jasna. Radi tega še enkrat na kratko pri našamo glavna določila te odredbe:

Ob nedeljah, ponedeljkih, sredah, četrtek in sobotah se sme v zasebnih gospodinjstvih vsa jedila prosto pripravljati. Po gostilnah pa se sme te dni eni osebi pri enem obedu dati samo enkrat meso ali eno mesno jed. Teža kuhanega mesa v gostilni ne sme biti večja kot 11, pri pečenki 15 dkg. Ob sobotah je sicer v gostilnah, kakor v zasebnih gospodinjstvih dovoljeno zavzivanje mesa, a prepovedana je v gostilnah poraba maščobe za prirejanje rib, mesnih jedi vseh vrst in svežih močnatih jedi, pač pa se sme rabiti maščoba za prikuhe razun krompirja. Vsa druga jedila pa se smejo prosto zabeliti. Ob torkih in ob petkih je uživanje mesa in drobovine od goveda, telet, prašičev, ovac, koz, konj, kuncev, perutnine in divjadi, prekajenega mesa, vštevši gnuj in tudi mesnih klobas prepovedano ne samo v gostilnah, ampak tudi v zasebnih gospodinjstvih. Ob torkih in petkih se sme prosto zavzivati kri, kostni mozeg, mesna juha (ki je prejšnji dan preostala) in tiste vrste klobas, ki se izdelujejo iz krvi, kaše ali živalsko drobovine (jeter itd.).

Glede prikuh velja za gostilne vse dni sledeče pravilo: Prepovedano je, dajati v raztopljeni masti ali v olju pripravljene jedi in vse z oljem pripravljene omake, z mastjo ali surovim maslom pripravljen (pražen) krompir. Krompir se sme dajati gostom samo navadno zabeljen. Druge prikuhe se smejo pripravljati kakor dosedaj. V zasebnih gospodinjstvih se smejo prikuhe, tudi krompir, prosto pripravljati. Glede rabe masti v zasebnih gospodinjstvih ni nikake omejitve. Jedila se smejo prosto zabeliti in pražiti z mastjo in oljem kakor dosedaj. Isto je glede močnatih jedil v zasebnih gospodinjstvih. V gostilnah pa se sme dajati gostom samo ena močnata jed. Gostilničarji morajo na vidnem mestu razobesiti jedilni list, da ga je že s ceste mogoče brati.

O miru.

Zelje rimskih kardinalov.

Sv. Oče je sprejel dne 25. t. m. povodom svojega godu (Jakob) tudi v Rimu bivajoče kardinale. V njih imenu je dekan kolegija kardinalov, kardinal Vanutelli, izrazil, da upa, da se kmalu izpolni želja Sv. Očeta po miru. Sv. Oče papež Benedikt XV. se je zahvalil, a besedilo njegovega odgovora se ni javno razglasilo.

Amerika bo posredovala.

„Morning Post“ poroča iz Vašingtona, da bo predsednik Wilson vnovič porabil prvo priliko, da poizkusi posredovati za mir, ali vsaj pripraviti premirje. To mora storiti že z ozirom na bodoče predsedniške volitve. Ker se mu je posrečilo, da je Ameriko obvaroval vojne v Evropi in Mehiki, zato sodijo, da bi lažje upal na izvolitev, če se mu posreči posredovanje za mir v Evropi.

Mesec avgust odločilen.

Od ruske meje prihajajo poročila, da se da v Londonu, Parizu in Petrogradu opaziti mirovno propagando, kakor še nikdar poprej. „Novoje Vremja“ piše: Ves svet trdi, da bomo v jeseni imeli mir. Ta optimizem sloni na razlogu, da bo mesec avgust odločil svetovno vojno. Kasnejši dogodki bodo le uvod k premirju. Sodijo namreč, da bo generalna ofenziva vsekakor prinesla odločitev na eni ali drugi strani, in da bodo velike izgube te ofenzive na obeh straneh povzročile izčrpanje.

nega junaka, kateri je bil globoko udan do zadnjega vzdihljaja.

Dragi Matija! Ni se Ti torej izpolnila želja, da bi še enkrat videl svojo domačijo ter da bi počival v hladni zemljici domači, temveč daleč od nas v tujini Te pokriva črna, tuja prst, vendar spomin na Tebe ostane pri Tvojih dragih živ in časten ter neizbrisljiv!

Kadet Konrad Živko.

Bil je sin pri Sv. Martinu na Pohorju leta 1903 umrlega nadučitelja Ivana Živko. Študirar je gimnazijo v Mariboru in izdelal sedem razredov z odliko. A usoda mu ni bila mila. Moral je opustiti študije in iti k vojakom meseca marca l. 1915. Po devetmesečni častniški izobrazbi, dne 26. novembra tistega leta, je odšel na južno bojno polje, kjer se je udeleževal skozi sedem mesecev bojov proti Lahom. H koncu meseca junja 1916 so odšli oddelki vojaštva na severno bojišče in z njimi tudi on. Zadnjo vest od njega so dobili domači dne 26. junija. Dne 3. julija je padel pri Delatynu v Galiciji ob priliki nekega napada. Zadel ga je dum-dum-strel v trebuh in kmalu nato je izdihnil.

Predragi Konrad! Ni Ti bilo usojeno ućakati dneva, ko se povrne zopet mir na zemljo. Tvoja želja, še enkrat videti ljubo domovino, se Ti žalibog ni izpolnila, a upajmo, da si našel nad zvezdami lepšo domovino in mir, ki Ti ga vsi iz srea želimo. Naj Ti bo galiska zemljica lahka! Ostaneš nam vsem v najdražjem spominu.

Tvoj tovariš.

Z italijanskega bojišča smo dobili tužno vest, da je padel dne 20. maja junaške smrti mladenič Matija Slokan, doma iz Žerovinac pri Svetinjah. Preteklo je ravno poldrugo leto, ko je odhajal s pogumom in veseljem nad sovražnika. Vsak, kdor ga je poznal, ga bo težko pozabil: bil je povsod zelo priljubljen. Neka posebna veselost je vedno vladala na njegovem obrazu. Največje veselje pa mu je bilo lepo petje. Njegov milodoneči glas je napravil mnogokrat veliko zabave v veselih družbah. Tudi njegovi bojni tovariši poročajo, da so izgubili tovariša, kateri jim je povzročil mnogo veselih uric, da so lažje prenašali vse težave vojaškega stanu. Svojim domačim je pogostoma pošiljal vesti z bojišča ter jih tolažil z upanjem, da ga bo Vsemogoćni obvaroval vseh nesreć in da se enkrat mogoće povrne zdrav in srećen v njihovo naroćje. V zadnjem pismu je priložil pesmico, katero je zložil na bojnem polju v svoj spomin, da se ga bodo, če bi padel na bojnem polju, spominjali.

Veliko poguma je imel, ko je šel nad sovražnika. Zmiraj je trdil, da se Laha ne boji. Dne 20. maja se je vnel hud boj proti Italijanom. Neustrašeni Matija se je s pogumom bojeval. A nemila smrt mu je takrat pretrgala njegovo mlado življenje. Dobil je prvo kroglo v nogo. Mislil se je takrat še rešiti, zato se je splazil pod bližnji kup kamenja. A dobil je še drugo kroglo v trebuh. Izgovoril je še dvakrat besedo „Jezus“, potem je pa splavala njegova blaga duša v višave, nad zvezde, kjer sedaj prepeva še le pše pesmice...

Mati je izgubila dobrega otroka, bratec in sestrići nepozabnega jim brateca, domovina pa pogum-

Rusko bojišče.

Na obmejnem ozemlju med Ogrsko, Bukovino in Galicijo so naši dne 26. julija dosegli znaten uspeh. Severno od sedla Prislop so naše čete pričele z napadi in so vrgle Ruse čez mejni greben dalje nazaj v Bukovino. Prekoračile so v jugovzhodnem kotu Galicije reko Črni Ceremoš ter so zasedle gorske višine severno od reke. Rusko prodiranje na Ogrsko so torej naši na tem prostoru preprečili. Iz prostora pri Jablonica-prelazu ni novih poročil.

Huda bitka se bife na severni strani Brodyja. Rusi z ogromno silo pritiskajo proti Lvovu. Iz dose-
danjih ruskih navalov je razvidno, da bi Rusi na fronti med kraji Radzivilov, Lešnirov, Berestečko in Lobačevka radi predrli našo bojno črto. Dosedaj se jim še ta nakana ni posrečila, dasiravno so žrtvovali že več tisoč svojih vojakov. Ob Stohodu nobenih posebnih dogodkov.

Na severu pri Baranovičih in pri Rigi postaja jo boji vedno srditejši.

S spremembo v ruskem ministrstvu baje ne bo prišlo do nikake spremembe v ruski zunanji politiki. Slišijo se glasovi, da je Sasonov, ki je bil je eden glavnih voditeljev vojne stranke, šel radi tega, da bodo bodoča mirovna pogajanja olajšana.

Boji za Maguro.

Vojni poročevalci javljajo: Med Žabjem in Tatarovom so nakopičili Rusi močne čete in mnogo artilerije ter so napadli naše pozicije na Maguri. V gorovje so poslali tudi močne obkoljevalne kolone, ki naj bi nas napadle z boka ali pa v hrbtu. Sprva se jim je posrečilo vzeti Maguro, naš protisunek pa jih je zopet pregnal. Nato so pripravljali Rusi nov frontalni sunek, istočasno pa napad z boka. Naše čete so vsled tega Maguro opustile ter so se umaknile v južno od tam ležeče gorovje na obeh straneh sedla Jablonica. Zveza teh pozicij z našo bukovinsko fronto je ohranjena.

Bitka pri Brodyju

Rusi so se z ogromno silo navalili na del naše fronte pri Brodyju ob državni meji. Dne 25. julija se je poveljnik naših tamošnjih čet, general Linsingen odločil, da umakne svoje desno krilo južno od kraja Leszniov (ob ruski meji severno od Brodyja) ob Boldurko (severozahodno od Brodyja). Sedaj se vrši odločilna borba za mesto Brody, ki je baš tik ob fronti. Sunek ruske armade je v jugozahodni smeri naperjen, kakor je videti iz dosedanjega poteka te bitke, proti Lvovu.

Turške čete na gališkem bojišču.

Iz Berolina se uradno poroča, da se računa, da bodo v kratkem nastopile v Galiciji v boju z Rusi tudi turške čete.

Turški poslanik v Berlinu, Hakki paša, je o pošiljanju turških čet na gališko bojišče izjavil: Sodelovanje turških čet na gališkem bojišču je umevno samo ob sebi in sicer iz naših političnih in gospodarskih interesov globoko utemeljene skupnosti. Kakor naši sovražniki govorijo o enotni fronti, tako naj svet spozna, da glede solidaritete prav nič ne zao-
stajamo za sovražno skupino. Ponosni smo, da se lahko ramo ob rami z osrednjimi vevlastmi na skupni bojni črti borimo in prelivamo kri. Drug drugemu pomagamo, kakor se med bratni razume že samo ob sebi in sicer z vsemi sredstvi, ki so nam na razpolago. Naš človeški material sicer ni neizčrpljiv, a mi še imamo dovolj za vojsko pripravljenih vojakov, da po častno besedo storimo vse, da se izkažemo hrvaložno osrednjima državama za njuno izvanredno uspešno bratsko pomoč, ki sta nam jo skazali na Galipolju v boju proti Angliji in Franciji. Nobeno čudo ni, je rekel končno turški poslanik, da mi s svojo krvjo trdno in zvesto stojimo na strani osrednjih držav, ker vemo, da ima Islam od svojih zaveznikov vse pričakovati, a od njihovih in naših sovražnikov se imamo vsega bati. Boj zoper Anglijo pomeni za ves Islam biti ali nebiti. Rusija je naš teritorialni dedni sovražnik, ki bi nam rad naše sree, naš Carigrad, iztrgal iz telesa. A mi ga bomo porazili, kakor bomo tudi našega glavnega verskega sovražnika — Anglijo — ob Suez u zadeli do smrti.

Mobilizacija po vsej Sibiriji in na Kavkazu.

Ruski car je odredil splošno mobilizacijo v pokrajinah Astrahan, na polotoku Sahalin, v Turkestanu in po vsej Sibiriji. Novo mobilizirano moštvo teh pokrajin bodo baje uporabili za gradbo utrdb na bojni črti. Tudi na Kavkazu bodo mobilizirali vse moške osebe v starosti od 19 do 43 let mohamedanskega veroizpovedanja za uporabo pri gradbi utrdb. Olajševalne izjeme so določene samo za nomadske rodove.

Car pride v Černovico.

Iz Bukarešte se poroča, da se vrše v Černovicah velike priprave, ker bo car Nikolaj v kratkem obiskal Černovico. V Černovicah je vse polno ruskih orožnikov in detektivov, ki skrbno preiskujejo vsako

hišo, odpirajo zaklenjena stanovanja meščanov, ki so pobegnili iz mesta, da se prepričajo, je-li so stanovanja v istini prazna.

Italijansko bojišče.

Italijani so se vrgli z veliko silo na našo fronto ob tirolsko-italijanski meji jugovzhodno od Bolcana. Torišče izredno krvavih bojev je prostor ob potokih Travignolo in Pelegrino. Našo trdnjavo Paneggio in sosedne postojanke napadajo Lahi že več kot teden dni, a brez uspeha. Branijo jo med drugimi tudi naši slovenski junaki. Sovražnik ima vsled svojih smelih napadov ogromne izgube. Dne 24. julija se je n. pr. samo pred enim odsekom naše tamošnje fronte naštel 1200 do 1300 mrtvih Lahov. Borba se vsak dan z enako srditostjo nadaljuje. Večkrat pride do krvavih ročnih metožev. Naši so še v trdni posesti vseh svojih prvotnih postojank. Italijani bi s tega dela fronte radi prodrli proti Bolcanu in tako spravili v nevarnost naše čete, ki stojijo na južnem delu tirolskega bojišča.

Pri Monte Zebio (severno od Asiaga) so se naši slovenski junaki zopet izredno proslavili in odbili italijanske navale.

Na koroški in soški fronti artilerijski boji in manjši spopadi.

Junaški čini III. zbora.

Poročilo našega vrhovnega armačnega vodstva dne 25. julija priznalo proslavlja neprimerno hrabrost III. zbora, ki je zavrnil v odseku med hriboma Monte Zebio in Cima Maora že tedne skoro vsak dan večkrat ponavljajoče se navale ene cele italijanske armade in je obdržal svojo pozicijo na višini v vsem obsegu. Sovražnik ima strašen rešpekt pred četami železnega zbora. Italijanski poročevalci primerjajo III. zbor s pruskim gardnim zborom, za katerim niti najmanj ne zaoštaja ne glede vrlosti in discipline, ne glede strumnosti in sposobnosti, in enako kakor ta zbor, se zna boriti in zmagovati po starih slavni-
tradicijah.

Uradno poročilo avstrijskega najvišjega armačnega vodstva je s to toplo pohvalo vsemu svetu naznanilo izredna junaštva graškega kora.

Bitka v Suganski dolini.

V dolini Val Sugana napadajo Italijani že več dni s posebno srditostjo, a brez uspeha. Dne 24. julija so Lahi samo pred enim odsekom v Suganski dolini imeli 1200 do 1300 mrtvih.

Drzni čini naših letalcev.

Flotilja naših hidroplanov je obložila dne 24. t. m. ponoči vojaške objekte v S. Giorgio di Nogara, v Borgu in Tržiču jako uspešno s težkimi, lahki in vžigalnimi bombami. Opazili smo več velikih požarov. Kljub jako ljutemu obstreljevanju so se vrnila vsa letala nepoškodovana.

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nadaljuje angleško-francoska ofenziva. Naval angleške armade na nemške postojanke na severnem bregu reke Somme je bil dne 24. julija posebno huč, toda ni prinesel Angležem zaželjenega uspeha. Iz obširnih priprav in premikanj čet zadaj za angleško-francosko fronto in iz poročil četversporazumovega časopisja se sklepa, da nameravajo angleško-francoske armade napraviti v bližnjih dneh glavni naval na nemške postojanke. Od tega navala bi četversporazum mnogo obeta in upa, da se mu bo posrečilo prisiliti Nemce, da odnehajo obstreljevati Verdun. Na francoskem bojišču se nahajamo pred velikimi dogodki.

Pred glavnim sunkom.

Iz Bukarešte se poroča:

Petrogradski list je prejel od svojega poročevalca na francoskem bojišču obvestilo, da bo prišlo v bližnjih dneh na francoski fronti do glavnega sunka. Nadalje opisuje omenjeni list vse važnejše odredbe, katere so storile angleške in francoske armade na zahodni fronti in navaja, katere čete so se pritegnile za ta glavni sunek, ki bo baje Nemce prisilil, da bodo morali opustiti nadaljne napade na trdnjavo Verdun.

Mesto Peronne.

Vojaški kritiki sodijo, da je za sedaj glavni in končni cilj francoske ofenzive mesteca Peronne. To mesteca šteje 4000 prebivalcev, večinoma kmetijskih posestnikov, in že dolgo ni igralo nikake vloge v francoski zgodovini. Edino pomembno poslopje v tem mestu je grad, ki služi za vojašnico. V zidovih tega gradu tiči še vse polno krogel izza vojne leta 1870—1871. A zgodovinskih spominov je ta grad poln. V grajski ječi je umrl Karol Bedasti lakote; v tem gradu je vojvoda Karl Smeli imel pametnega kralja Ludovika XI. zaprtega. Ta grad je leta 1536 na čelu vojaštva branila meščanka Katarina de Poix tako junaško proti cesarski armadi, da so ji na trgu postavili lep spomenik. Leta 1870 je bilo mesto Peronne še trdnjava. V okolici je vse posejano s sladkorno repo, kajti to je središče vse francoske sladkorne industrije.

Verdun nepremagljiv?

Iz Pariza se poroča: Verdunski občinski svet je imel pretekli ponedeljek v Parizu občinsko sejo, v kateri se je obravnaval proračun za prihodnje leto. Na dnevnem redu je bilo tudi več gospodarskih in upravnih vprašanj. Iz tega se sklepa, da so Francozi trdno prepričani, da je Verdun nepremagljiv ter da bodo Nemci končno prisiljeni ustaviti obstreljevanje Verduna.

Rumunija.

Vsled vojnih dogodkov v Bukovini in Galiciji je kajpada rumunsko vprašanje zopet v ospredju. Dvojno je gotovo, prvič da se v Rumuniji zaradi vstopa med vojskujoče države sedaj veliko posvetujejo in drugič, da še ni padla odločitev. Za to pa po našem mnenju pesimistično naziranje še tudi ni na mestu, kajti vsak dan se lahko naša vojna sreča na ruskem bojišču izboljša in s tem bi prišlo tudi rumunsko vprašanje mahoma v drugo smer.

One, ki čitajo veliko časopisov, opozarjamo tudi na dejstvo, da je veliko privatnih poročil sedaj naravnost izmišljenih in da je treba uvaževati le uradna poročila, ki pa jih je treba seveda pravilno čitati.

Kronski svet v Bukarešti.

„Esti Ujsag“ poroča iz Bukarešte, da se bo v bližnjem času vršil v Bukarešti rumunski kronski svet, v katerem bo kralj imel predsedstvo. Voditelja vojnih huiškačev Jonescu in Filipescu bosta tudi navzoča, da bo tako vsem strankam dana priložnost, da označijo svoje stališče. Ministrski predsednik Bratianu je svoj poletni dopust prekinil, da vodstvo politike vzame zopet sam v roke.

Majorescu se vrača domov.

Iz Bukarešte poročajo: „Opinia“ javlja: Bivši rumunski ministrski predsednik Titu Majorescu (načelnik nevtalistične konservativne stranke) je svojim prijateljem sporočil, da bo svoje zdravljenje prekinil ter se zopet udeleževal političnega življenja v javnosti, ker je z ozirom na položaj potrebno, da se vsak državnik postavi v bran proti rusofilski agitaciji. Majorescu je došel v Bukarešto, kjer je sklenil s Carpom skupno akcijo proti Take Jonescu in Filipescu. (Majorescu se je do sedaj nahajal v nekem nemškem zdravilišču. Op. ur.)

Italija se pogaja z Rumunijo.

Italijanski zunanji minister Sonnino je dne 25. julija v Rimu sprejel ruskega poslanika pl. Giersa, in rumunskega poslanika princa Ghika. Z obema je imel daljši pogovor.

Rusi so nameravali vdreti skozi Rumunijo.

Berolinskemu listu „Lokalanzeiger“ se poroča iz Stockholma:

Dne 13. julija je došel v Petrograd rumunski diplomat, kateri je potoval skozi Švedsko pod imenom Maxium in je najbrž član rumunskega poslanstva v Londonu. Sedaj se vrača iz Petrograda. Od osebe, ki mu stoji zelo blizu, se poroča, da je njegova misija popolnoma ponesrečila.

Rusko zunanje ministrstvo je prvotno zahtevalo kot odškodnino za pošiljatev municije v Rumunijo dovoljenje prehoda ruskih čet severno od Moldave, kar pa je Maxium z ozirom na rumunsko nevtalnost odklonil. Med tem pa se je že od ruske strani pošil-

javne municije zaplenilo. Zunanje ministrstvo pa trdi, da o tem ni nič poučeno in razširja od svoje strani po dopisniku lista „Epoca“ napačno vest, da je prvi voz municije že došel v Rumunijo. Ker je med tem postalo razmerje med Rusijo in Rumunijo zelo hladno, so se pogajanja razbila. Vprašanje, ali bo Rumunija posegla v vojno, se sedaj niti v Petrogradu niti v Bukarešti resno ne obravnava.

Denar in politika.

Ruskemu finančnemu ministru se je na konferencah z angleškim in francoskim finančnim ministrom posrečilo, da je dobil posojilo okoli 6 milijard rubljev v pokritje zunanjih naročil in drugih izdatkov. Šest milijard rubljev! To je okroglo 15 milijard kron! Ta svota nadkriljuje vsa posojila skupaj, kar sta jih Francija in Anglija tekom te vojne podelili vsem svojim zaveznikom. Kakor znano, ste ti dve državi dosedaj v četverosporazumu finančno najmočnejši, dala drugim državam četverosporazuma, in manjšim državam, ki so na nje strani, nekaj manj nego sedem milijard kron. Posojilo 15 milijard kron je največje vnanje posojilo, ki je je kdaj najela kakva država. Poleg teh manj važnih vnanjih momentov nam ta gorostasna svota dovaja pred oči, koliko velikanskih imovin se mora potrošiti v tej vojni. In če imamo še na misli, da vsa ta ogromna svota zadostuje za vojne stroške le nekoliko mesecev, potem si moremo še le približno predstaviti razsežnost te vojne. Tretje nemško vojno posojilo (notranje) je znašalo približno toliko, kolikor to rusko vnanje posojilo, pa je za njim prišlo četrto in — kakor javljajo že berlinski listi — se pripravlja že peto nemško vojno posojilo.

Dejstvo, da je Rusija dobila to ogromno posojilo od Anglije in Francije, kaže, da hočete ti dve državi Rusijo popolnoma na-se navezati, kar pomenja, da se moramo pripraviti na žalostno eventualnost, da bo vojna še dolgo trajala. Švicarski list „Bund“ je pisal pred 14 dnevi, da se pojavlja v odločilnih ruskih krogih mnenje, da bo treba z Avstrijo po vspešni ofenzivi v Galiciji skleniti posebej mir. Anglija in Francija pa ste se tega zbal in skoro takorekoč same ponudile Rusiji denar, da jo pri- tegnete na-se.

Vojna moč Bolgarije.

Casnikar Pozzi pojasnjuje v listu „L'Oeuvre“: Sarraill nikakor ne more prodirati, ker četverosporazum danes ve, da šteje bolgarska armada zdaj 700.000 mož. Bolgari so mobilizirali pol milijona mož, mrtvih in ranjenecv so izgubili komaj 50.000 mož. V letih 1914 do 1916 so potrdili in izurili 150.000 mož, a prištetih se mora še 100.000 prostovoljnih macedoncev in albancev; s topovi in s strelivom so Bolgari bogato preskrbljeni.

Grčija.

Politična uprava se na Grškem vedno bolj nagiba na četverosporazumovo stran. Seveda smo pri poročilih iz Grške navezani skoro izključno na ententina poročila. Velike važnosti je seveda, kakega mišljenja so politični uradniki, toda glede vojske pa pride tudi vojaštvo v poštev in med njim se je vedno pretežna večina kraljevih prijateljev.

Grške volitve.

„Times“ poročajo iz Aten, da se bodo volitve v grški državni zbor vršile zadnjo nedeljo meseca septembra. Novi državni zbor bo sklican za sredo meseca decembra. Venizelos je izjavil, da je kralj s svojo politiko spravil Grčijo na rob propada. Ako bo Venizelos zopet prišel do moči, bo že v nekaterih urah šel s četverosporazumom.

V Albaniji in Severnem Epiru.

„Neue Züricher Zeitung“ poroča: Iz Valone prihajajo vesti, da Avstriji ob spodnjem toku reke Bojuze Italijane neprestano napadajo in jim skušajo na ta način zabraniti, da bi se vgnjezdili v Južno Albanijo. Italijani pa se utrjujejo v Severnem Epiru. Grški ministrski predsednik Zaimis je izjavil, da je demobilizacija grške armade odrejena tudi za Severni Epir, a tamošnja grška posadka mora ostati tako številna, kakor ob mirovnem času, da se prepreči tihotapstvo, ki se uganja močno ob albanski meji. Italija pripravlja Grkom razne težave glede nakupa žvepla v Siciliji.

61 srbskih topov zakopanih.

V Arađu na Ogrskem je oddelk srbskih vjetnikov izrazil željo, da bi radi šli domov v Srbijo. Ako se jih pusti v domovino, bodo za protiuslugo pokazali kraj, kjer je zakopanih 61 topov. Vjetnikom se je želja izpolnila. In pred nekaterimi dnevi so pri

Smederovem izkopali 5, ob bregu Morave 55 in pri Nišu 1 top.

Pod vodo iz Amerike.

Berlinski list „Lokalanzeiger“ objavlja dne 24. julija do sedaj še nepotrjeno poročilo lista „Baseler Nachrichten“ iz Londona, ki pravi, da je druga nemška trgovska podmorska ladja že došla v Long Island Sund, vzhodno od Novega-Jorka. Podmorska ladja je zasidrana v Bridgeportu.

Nadalje javlja „Lokalanzeiger“: „Daily Chronicle“ poroča dne 20. julija iz Novega-Jorka: Obzori je „Deutschland“ izginita. Z obrežja se ni dalo do- gnati, ali je le vklonila periskop in jambore, ali pa se je res že odpeljala. Sodeč po drugih vesteh, pa „Deutschland“ do dne 24. julija še ni zapustila pristanišča Baltimore, akoravno je že več dni popolnoma pripravljena za odhod. Dne 21. julija si jo je ogledal nemški vašingtonski veleposlanik, grof Bernstorff, v spremstvu baltimorskega župana ter se je udeležil slavnostnega obeda na čast kapitanu Königu. Več mož od posadke je obiskalo Vašington, kjer so bili sprejeti tudi pri namestniku mornariškega tajnika, Franklinu Roosevelt.

Pri odhodu in na potu v domovino čakajo nemško podmorsko ladjo velike nevarnosti. Angleži so poslali „na lov“ mnogo svojih pomožnih križark in iz Bazla se poroča, da so tudi Francozi formirali dve flotili vojnih križark, sestoječih iz 18 ladij, ki naj lovita „Deutschland“ in „Bremen.“ — Kakor javljajo iz Novega Jorka, spuščajo angleške vojne ladje 50 milj pred pristaniščem Baltimore v morje mreže, v katerih naj bi se „Deutschland“ vjela.

Boj v kolonijah.

Angleži so v Afriki zopet zasedli dva kraja in prisilili Nemce, da so se umaknili v belgijsko kolonijo na jugo-zapadni konec jezera Viktorija. Belgijske kolonialne čete so Nemce napadle in porazile ter jih pregnale v drugo smer. Poveljnik nemških čet je bil vjet. Nemci so pred begom potopili dva svoja tamošnja parnika.

Politične vesti.

Pogajanja med Avstrijo in Nemčijo. Te dni so se na Dunaju vršila carinska in gospodarsko-politična pogajanja med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. Kakor se z Dunaja uradno poroča, so pogajanja imela ugoden uspeh in se je dosegel popoln sporazum. Po končanih posvetovanjih so avstrijski in nemški odposlanci napravili skupen izlet z ladjo po Donavi v Budimpešto.

Bodoča nemška trgovska politika. Na glavnem zborovanju društva za zboljšanje nemških gospodarskih interesov v tujini je govoril berlinski profesor Jastrow o bodoči nemški trgovinski politiki. »Pariška konferenca je proglasila »Vojno po vojni« in je tudi na Nemškem vzbudila podobna strem- ljenja. Jastrow je dokazal, da bi taka zaprtija bila usodna za Nemčijo, ker bo pomenjala zapravljenost v delu. Morala bi to tembolj obžalovati, ker bo po vojni za Nemčijo geslo: »Več delati in manj uživati.« Odpovedati se svetovni trgovini in namesto tega nemško trgovino izživeti v Srednji Evropi ni mogoče, ker nam naši zavezniki še dolgo ne bodo mogli nadomestiti svetovnega trga. Trgovska politika mora vedno služiti splošni politiki, toda takoj po končani vojni mora zopet začeti svetovno narodno gospodarstvo. To se da izvesti, ker so naši sovražniki ravno tako navezani na naš izvoz, kakor smo mi na njihovega. V mirovno pogodbo mora priti kot najvažnejša točka: »Bojkot prepovedan!« Predvsem moramo gledati, da vsled tesnejše zveze z Avstrijo ne pridemo v spor z Ameriko. Če se pa sporu z Združenimi državami ne da izogniti, moramo pa takoj nastopiti odločno.«

Tedenske novice.

Duhovniške vesti iz krške škofije. Gospodje novomašniki so se podali kot kaplani na svoja prva mesta: G. Valentin Brandstätter v Borovlje, g. Franc Kováč v Hodise, g. Jakob Mošič v Prevalje, g. Anton Oblak v Škocijan, g. Alojzij Palle v Nemški Plajberk. — Župnijo Št. Jakob pri Celovcu je nastopil g. J. Zemljak, za administratorja v Štebnu pri Beljaku je imenovan g. Janez Kuchling. Umrli je dne 20. t. m. vsled srčne kapi g. dekan Ludovik Pirker v Štrassburgu.

Odlikovana slovenska vojaška duhovnika. Častno znamenje Rdečega križa III. vrste z vojno dekoracijo je bilo podeljeno č. g. Ernestu Terstenjak, sedaj c. in kr. profesorju na kadetni šoli v Inomostu, v priznanje odličnega službovanja kot divizijski župnik pri 8. divizijskem poveljstvu na bojnem polju. Č. g. Terstenjak je tudi imejtelj duhovnega zaslužnega križca na belo-rdečem traku. — Enako odlikovanje je dobil tudi vojni kurat na severnem bojišču č. g. Franc Kren, kateri ima tako sedaj že dvojno odlikovanje, namreč: duhovniški zaslužni križec in častno znamenje Rdečega križa z vojnim okraskom.

Umrli je v Pragi bivši češki državni poslanec dr. Josip E. Slavik, odličen član staročeške stranke in predsednik upravnega sveta dnevnika »Narodni Politika«, v 68. letu svoje starosti.

Iz poštne službe. Poštna odpraviteljica Marija Šalamon je imenovana za poštno oficijantinja za Rače.

Promocija. C. kr. avskultant okrožnega sodišča v Mariboru Vekoslav Šumenjak, t. č. kadet-aspirant v Gradcu, je bil proglašen na češki staroslavni Karlo-Ferdinandovi univerzi v Pragi za doktorja prava.

Odlikovan je s hrabrostno svetinjo naš rojak g. Zoran Jošt, vrl »Zarjan«, medicinec, ki se bje na Monte Meletta in Monte Zebio kot praporščak s svojim bos. herc. polkom štv. ... na italijanskih tleh. Leta 1914 in 1915 je bil na bojišču v vzhodni Galiciji. Iz Doberdoba je prišel v južne Tirole in sedaj gleda na Benetke iz zapada. Njegov oče stoji tudi v fronti. Bog ju čuvaj oba.

Dokler slovenski junak še živel bo, Lah Trsta imel ne bo. Ob Soči je prav veselo, posebno kadar nam italijanski 34 cm topovi voščijo dobro jutro in lahko noč. Pa hvala Bogu, njih moč se razbija v kamenju zadej ležečega hriba. Italijan namreč misli hribe malo znižat, da bi tudi od druge strani lahko gledal Trst, ki se mu jako dopade. Pa vse zaman! Imel ga ni, imel ga ne bo, dokler slovenski junak še živel bo. Položaj pa ostane na naši fronti neizpremenjen, ker slovenskih junakov sovražnik ne bo hitro ganil, temveč jih še vedno vtrjuje, da stoje kakor hrastje. Najsrčnejše pozdrave pošiljajo slovenski fantje iz juga! Desetnik Fr. Klasinc iz Cirkovec, poddesetnik Štefan Pernat iz Cirkovec, Franc Emersič od Sv. Barbare, Anton Horvat iz Ljutomera.

Na pragu tretjega vojnega leta. Danes, dne 28. julija je poteklo dve leti, kar je Avstrija napovedala Srbiji vojsko. Stojimo torej na pragu tretjega vojnega leta. Živimo v veleresni zgodovinski dobi. Vedno pogostejše se slišijo glasovi za mir. A na bojiščih traja krvava borba vedno dalje in dalje.

Sodelovanje pri »Luči«. Piše se nam iz krogov kat.-narodnega dijštva: Kat. hrvaški akademiki so nas prijazno povabili na sodelovanje pri njih listu »Luči«. Izdali so že drugo vojno knjigo svojega glasila in izdati še hočejo eno ali dve. Ker pa pri nas »Zora« ne izhaja, nas vabijo v svoj delokrog in prosijo, naj jim pošljamo kolikor mogoče veliko leposlovnih in znanstvenih člankov in pričakujejo, da se bo temu povabilu odzvalo veliko število slov. kat. dijakov. Vsi dopisi se pa naj doposljejo vsaj do 10. avgusta t. l. na naslov: Stanko Deželič, cand. iur. Zagreb, Prilaz, G. J. Deželič 23. — Slovenci glejmo, da se ne bomo osramotili. Prosimo slov. liste, da to vest ponatisnejo.

»Primorske Novine«. Na Sušaku je začel izhajati hrvatski dnevnik »Primorske Novine«, ker je bilo hrvatsko Primorje, odkar je prenehal »Riečki Novi List«, brez glasila. — Uvodnik prve številke pravi, da se je čutila potreba dnevnika vedno bolj, zato se je uredništvo odločilo za izdajanje lista in pričakuje, da bo občinstvo umelo delo in podpiralo list, ki bo poročal dnevne dogodke, se bavil s kulturnimi in gospodarskimi vprašanji, se ogibal strankarstva in skrbel za zblizavanje.

Nove srečke Rdečega križa. Na podlagi uspeha podpisovanja na nove srečke Rdečega križa je bil določen naslednji ključ za razdelitev: Tisti podpisniki, ki so podpisali do 10 svobodnih ali do 100 nesvobodnih komadov, dobe v zmislu obljube, izrečene v prospektu, vse, kar so podpisali. Podpisniki, ki so podpisali več kakor 10 svobodnih srečk, je določeno: če so podpisali 11 do 15 srečk, jih dobe 11, če so jih podpisali 16 do 20, jih dobe 14 itd. Ključ za razdelitev postaja potem vse manjši, tako da dobe tisti, ki so podpisali največ svobodnih srečk, le 25% tega, kar so podpisali. Pri nesvobodnih srečkah je ključ ugodnejši, vendar

dobe največji podpisniki le 60% tega, kar so podpisali. Ta redukcija se je morala izvršiti, ker je bilo podpisanih veliko več srečk, kakor jih je bilo za podpis na razpolaganje danih.

Jugoslovanska Strokovna Zveza v Ljubljani obhaja dne 20. avg. 1916 izreden občni zbor. Vabi se na obilno udeležbo.

Mongolščina namesto nemščine. Iz Stockholma se poroča, da je ruska vlada odpravila nemščino na vojaški realki v Trojkozavskem v Sibiriji in je odredila, da se bo odslej naprej učila mladina na tem zavodu mongolščine namesto nemščine.

Gospodarske novice.

Zrebeci za poljedelska dela. V Ormožu in v Ljubljani se bo oddalo za Slovenski Štajer večje število zrebcev za poljedelska dela. Komur primanjkuje vprežne živine, naj se obrne na okrajno glavarstvo in naj prosí, da se da zrebec. Vojaška oblast prepusti zrebce samo začasno in sicer do mesca januarja. Dne 8. januarja morajo biti zrebci zopet na svojem mestu.

Stavka na dunajskem svinjskem sejmu. Kakor znano, pride na dunajski svinjski trg največ svinj iz Ogrske. Ker je vlada določila za svinje najvišje cene, ki pa Ogronom ne ugajajo, so sklenili ogrski svinjski trgovci, da ne pošljejo na Dunaj in tudi ne v Budimpešto tako dolgo nobenih svinj, dokler ne bo vlada spremenila v prid svinjskim trgovcem sedanje najvišje cene. Dunaj je že cele tri tedne skoro brez svinjskega mesa. Na zadnji dunajski svinjski sejm so pripeljali iz Nizje Avstrijske komaj 37 svinj, dočim so pripeljali poprej iz Ogrskega 400—500 svinj.

Nove najvišje cene za moko na Ogrskem. Ogrska vlada je določila nove najvišje cene za moko in sicer za fino pšenično moko 95 do 96 kron (v raznih krajih različno), moko za kuho 59 do 60 kron, krušna moka 40 do 42 2 kron, ržena moka 44 85 do 45 85 kron. Maksimalna cena za otrobe znaša 25 K.

Narejeno mleko. Mleka primanjkuje povsod, a dočim skrbimo pri nas za otrobe in za obvarovanje molzne živine, poskušajo drugod, da bi nadomestili pravo mleko z narejenim. V Londonu so naredili poizkuse s sadom arasiehe. O tem je poročal britski »Medical Journal«: Arasiehov sad je jako bogat na maščobi, katere vsebuje 45 procentov, njegovo olje se uporablja tudi v zdravilstvu za bolezen uscalico. Ta sad se olupí in stisne in kuha v alkoholični vodi, kateri primešajo raznih solnih snovi, ki bivajo v mleku. Kuhati se mora sad pri 100 stopinjah in dolgo. Ko se je kuhal dovolj dolgo, se precedi in predela z maščobnimi kislinami. Nato stoji precejena moča dve uri, potem ji dodajo še mikrob, ki so mleka lastne in brez katerih bi ne bilo užitno. To mleko pride v Londonu za polovico ceneje nego pravo mleko, ker se porabijo lahko mastne preše za krmilo. Na videz se ne razlikuje arasiehovo mleko od kravjega ali okusa je baže jako zopernega. Tolažijo se s tem, da izgubi ta okus, kadar se primeša kavi.

Razne novice.

Železni drobeci v životu. Vselej ne more zdravnik dobiti kroglice ali kak drug drobec, ki je prišel v život, ker je zašla stvar v kraj, kjer bi nastala po rezanju nevarnost za življenje ranjenega, krogla pa mu ne prizadene včasih nobene sitnosti; so ljudje, ki nosijo več let kroglo v glavi ali v životu, kar jim ne brani opravljati svoje službe, včasih si pa poišče taka mrtva stvar sama pot iz života. Pruski grenadir je bil dobil pri Wörthu kroglo v vrat, ki je ostala v životu. Leta 1880 je dobil slavni zdravnik Langenbeck 15 gramov težak kroglin drobec v un, drugo je ostalo. Leta 1891 je čutil grenadir, da se mu je naredila v vratu bula, ki ga je jako bolela. Šel je k zdravniku, da bi ga operiral. A preden je prišlo do operacije, je čutil neko jutro, ko se je prebudil naglo, da ima nekaj trdega v ustih, menil je, da mu je izpadel zob, pa je bil ostanek Chassepot-kroglice, ki jo je dobil v vrat pred 21 leti. — Nemški poštar je dobil leta 1870 strel v vrat. Črez 22 let se mu je naredila trda bula na vratu, moral je k operaciji in zdravnik je dobil iz bule odlomek čeladine veržice. Krogla je bila raztrgala veržico in je zaglala kosce v vrat. Tako je dobil neki vojak pri Kraljevem Gradcu rano v prsi, kamor je bil priletel drobec granate. Drobec mu je snel zdravnik

iz rane, ki se je lepo zacelila. Črez 25 let se je naredila temu vojaku bula na brotu, ravno nasproti rane v prsih, bula je bila trda in hudo sklečala, zato je moral mož k operaciji. Zdravnik je prerezal bulo in našel 33 milimetrov dolgo sablino ost, katero je bil gotovo odbil granatin drobec in zagnal v rano. Nosil je torej 25 let kosček sablje v prsih ne da bi se zavedal tega. Koliko drobcev in krogel bodo pa nosili ranjenci iz sedanje vojne v sebi?

Generalisim in šofer. »Le Poilu« poroča: Zadnjič je prišel šofer generalisima Joffrea na dopust domov. Seveda so ga izpraševali vse mogoče stvari. »Kaj pa pravi generalisim?« — »Skoro nič; saj nič ne govori.« — »Kaj pa vendar pravi?« — »No, ko je zadnjič vstopil v avtomobil, mi je rekel, da dobro izgledam.« — »A o vojni ne pove nič?« — »Malo... zadnjič mi je rekel: »Kdaj bo že te vrazje vojne konec.«

»Centrala za razsipnike in lumpe.« Grof S. Tisza se je nedavno zgražal nad lahkomišelnostjo mož za fronto, ki brez ozira na vojno zapravljajo in pijejo, kakor da za nje ni vojne. Tisza se je zamislil in rekel, kako vendar naj bi se odpomoglo temu. Znani šaljevec poslanec Geza Pap se oglasi in pravi: Nič lažjega nego to! Treba samo snovati centralo za one, ki razsipajo in živijo brezskrbno, treba osnovati »centralo za lumpe«. To je izborna sredstvo, centrala, ako se hoče doseči, da kaka stvar izgine. Ko so osnovali centralo za sladkor, je izginil sladkor, ko se je osnovala centrala za to in ono stvar, je izginila sigurno vsaka. Torej osnujmo »centralo za lumpe« in vseh lumpov bo konec.

Povsod doma. Vojak je prišel iz vojske na dopust. Prva stvar je bila, da je nesel popraviti žepno uro, ki se mu je razbila ob kamnu in padla v pesek. — Urar je rekel, da je težko popraviti uro, ker je med kolesci preveč peščenih drobcev. — Vojak: V šoli smo se učili, da so v starih časih imeli ljudje peščene ure. Morda pa iz te tudi lahko napravite peščeno uro.

Skrivnostna slika. Pariški časopis »L'Oeuvre« je bil prepovedan radi prestopkov napram cenzurni oblasti. Ko je izšel zopet, je bil bolj bogat na vsebini nego kdaj poprej, jel je prinašati karikature in slike. Res, da izgube te slike na privlačnosti, kajti oko se utruja gledati vsak dan eno in isto, in »L'Oeuvre« je prinašal dan za dnem sliko gospoda častitljivega obraza, z visokim čelom, nagubanim v globokih mislih, oči modroslovca, skrite za očali brada dolga kakor kakega očaka in lasje dolgi kakor ruskega popa. Znak častne legije v gumbnici je kazal, da zavzema ta gospod veliko mesto v upravi. In je ta gospod res imeniten in mogočen mož, je državni pravdnik Emil Gautier, predstojnik cenzurske oblasti. »L'Oeuvre« je ugonila, da ni nikdo drugi na mestu, da izpolni vrzel v listu, kakor tisti, ki je vzrok grde bele lise. Slika državnega pravdnika brani bralcem, da bi se jim vzbudile državni nevarne misli, kaže jim, da bdi cenzurna oblast, govori jasno: »Kar bi bilo stalo tu, vem samo jaz, in ker vem jaz to — zato ne stoji tu.«

Sedemnajst nadstropij v 142 dneh. Kakor poroča neki strokovni list, je bila zgrajena nedavno tega na najživahnejšem križišču v Čikagi nova sedemnajstnadstropna hiša, ki so jo zgradili v 142 dneh. V prvi polovici junija lanskega leta se je pričelo podirati staro petnadstropno hišo, in sicer tudi temeljni zid, ki je segal pri stari zgradbi 28 metrov globoko pod zemljo. Da so zgradili nov temelj, je trajalo 16 dni. A preden je preteklo pet mesecev, je stala nebotična palača pod streho. Pač rekord v zidanju.

Od podčastnika do ministra. Ob izbruhu vojske se je oglašil kot prostovoljec za vstop v angleško armado tudi angleški plemenitaš R. Crawford. Ker se je v vojski odlikoval, je bil imenovan za podčastnika. Nedavno je umrl angleški poljedelski minister Selborne. Na njegovo mesto so z bojišča poklicali za poljedelskega ministra podčastnika Crawforda.

Bajka o potopljenih Rusih. Začetkom mesca septembra 1914 je po Nemčiji in Avstriji krožila neka vest, da je na tisoče in desetstisoče ruskih vojakov poginilo v Mazurskih jezerih. »Priče« so poročale upravnih strahovitih stvari o tem potopljenju in umiranju. Pisalo se je celo, da je nemška artilerija noč in dan streljala, da bi nemški vojaki ne slišali kričanja v močvirjih potapljaajočih se Rusov. Nemška uradna poročila niso o tem nič poročala, samo nemški konzul v Curihu je razglasil: »Po dosedanjih cenitvah se je v Mazurskih jezerih potopilo 150.000 mož.« Zdaj je tudi poslanec Krath v nemškem državnem zboru o tem

govoril, rekoč: »Ko je Bog poslal nemški armadi pravega moža, Hindenburga, je prišla nad Ruse božja kazen in nikoli se ne bo dognalo, koliko Rusov je v Mazurskih jezerih in močvirjih našlo smrt.« Z ozirom na ta govor opozarjajo zdaj nemški časopisi na knjigo, ki jo je spisal profesor dr. Buch in iz katere je razvidno, da o kaki taki katastrofi sploh ni govora. Nadučitelj Pop je sporočil dr. Buchu, da je tam, kjer se je vršila bitka, pri Tannenbergu, ozemlje tako, da je silno težko se potopiti v kakem močvirju. Politični predstojnik tistega okraja, baron Mirbach, je pisal, da so vesti o potopljenih Rusih bajka in da se je po njegovih poizvedbah potopilo k večjemu 8 Rusov. Politični predstojnik sodnega okraja, Poser, pa je sporočil: V mojem okraju je generalštabni častnik dognal, da se je vsega skupaj potopilo — osem Rusov; bajka, da se jih je potopilo na tisoče in tisoče, pa je bila tako razširjena, da sem dobival ponudbe, da mi pošljejo apna za desinfekcijo. — Zgodovina pozna mnogo podobnih bajk. Tako se Švicarji ponašajo, da so v bitki pri Grausonu leta 1476 ubili 7000 mož armade kralja Karola Pogumnega, v resnici pa so ubili sedem vitezov in nekaj hlapcev. V nekaterih nemških zgodovinskih knjigah je brati, da so Nemci v bitki pri Hagelbergu ubili 4000 Napoleonovih Francozov, v resnici pa so jih ubili — 30. Nemški listi opozarjajo glede verodostojnosti običajnih »očividev« bojnih dogodkov na stari nemški pregovor: V vojnih časih ne verjamem ničesar tega, kar mi kdo drugi pove in samo polovico tega, kar — jaz sam povem.

Podzemeljska cerkev v Verdunu. V ameriškem listu »Tribune« opisuje ameriški časnikar svoje vtise, katere je dobil, ko je nedavno prisostoval katoliški službi božji v neki podzemeljski cerkvi v trdnjavi Verdun. Francozi so namreč izkopali od prednjih strelskih jarkov notri do Verduna 500 m dolg podzemeljski rov. Izkopali so tudi več stranskih podzemeljskih rogov. Ti rovi, tako piše časnikar, me prav živo spominjajo na ameriški rudnik za zlato v Mountainsu. Na mestu, kjer se stekajo v glavni rov več stranskih rogov, so napravili velikansko podzemeljsko dvorano 10 m pod zemljo ter jo spremenili v cerkev. Na polkovnikovo prošnjo je francosko armadno poveljstvo odredilo, da se bere v tej podzemeljski cerkvi ob nedeljah in praznikih ob 10. uri predpol dne sv. maša. Službi božji je prisostoval ameriški časnikar, francoski polkovnik ter 200 francoskih vojakov. Med službo božjo so razločno slišali gromenje topov in padanje težkih granat nad cerkvijo. Vojaki so bili med službo božjo zatopljeni v pobožno molitev in po službi božji so pa pristopili k mizi Gospodovi, ter prejeli skupno sv. obhajilo. Dva vojaka sta pa bila na straži v stranski kapelici cerkve pripravljena, da zažgeta v trenutku podzemeljske mine, kakor hitro bi došlo poročilo, da je sovražnik stopil na prostor, pod katerim se nahajajo podzemeljske mine. Na ameriškega časnikarja-nekatoličana je napravila ta podzemeljska katoliška služba božja v podzemeljski cerkvi globok vtis.

Dopisi.

Maribor. Nevarno zbolel je g. Josip Rapoc, gostilničar na Tržaški cesti. Prepeljali so ga v Gradec v bolnišnico.

Maribor. Iz krogov mariborskih gostilničarjev se nam piše: Mariborski gostilničarji se pritožujejo, da jih gostilniška zadruga ni pravočasno opozorila na razna določila vladne odredbe glede uporabe mesa in masti. Zadruga prihaja prav rada z raznimi drugimi nevažnimi oklici, v važnih stanovskih ozirih pa pozabi opozoriti svoje člane, kako jim je postopati.

Ruše. Umrl je tukajšnji posestnik in vrl narodnik Dragotin Švigelj, doma na Činžatu. Rajni je bil velik dobernetnik podravske podružnice »Slov. planinskega društva«. N. p. v m.!

Sv. Boltenk v Slov. gor. Dne 12. julija sta na laškem bojišču padla dva mladeniča naših Slovenskih gor: Janez Habjanček, posestniški sin iz Trnovske vasi, in Jakob Zelenik, posestniški sin iz Črmele. Služila sta oba pri istem domačem domobranskem pešpolku, umrla isti dan, pokopana bila isti dan na istem bojišču. Bog jima poplačaj žrtev življenja za zemeljsko domovino z večnim novim življenjem v nebeški domovini! Za oba pokojna junaka se je služilo v domači župnijski cerkvi slovesno mrtvaško opravilo.

Sv. Peter na Medvedovem selu. Izvanredno veselje nove sv. maše smo letos doživeli po dolgih 41 letih. Zadnje novo sv. mašo je pri nas pel č. g. župnik v pokopju Anton Inkret v Ločah. Prevz. knez in škof so nam dne 2. julija posvetili v mašnika našega rojaka Hinka Škore iz Krištanvrha. Še isti dan je srečni g. novomašnik prihitel v našo sredino. Velika množica ljudi ga je čakala pri lepo ovenčani rožnicenski kapeli v vasi. Domači dušni pastir najpoprej pristrčno pozdravi novodošlega g. primicijanta, na to mu belo oblečena deklica izroči šopek najlepših cvetlic. V veliki procesiji smo na to med popevanjem lavretanskih litanij — imeli smo rožnicensko procesijo — šli v cerkev, kjer je imel g. novomašnik prikrat večernice. V nedeljo, dne 16. julija, pa je popeval v prvikrat sv. mašo. Ljudi je od vseh strani prihitela ogromna množica. Pet slavolokov je s pomenljivimi

napisi pozdravljalo novomašnika. Slavnostno pridigo mu je govoril preč. g. nadžupnik Korošec. Veliko veselje je navdajalo srca vseh pričujočih, ki ga še je povzdignilo lepo petje na koru. Ganljiva slovesnost nam ostane nepozabna. Kličemo iz srca g. novomašniku: Naj Gospod na poti novi te bogato blagoslovi, da boš srečen duš pastir, vsem nebeske sreče vir!

Konjice. Konjiška čebelarstva podružnica priredi v nedeljo, dne 30. t. m., ob 3. uri popoldne, v prostorih kmet. podružnice v Konjicah, združeno s kmetijsko podružnico zborovanje. Predavala bodeta potovalna učitelja gg. Goričan in Jurančič. Pridite!

Zreče. (Jubilej.) Sredi bojnega šuma obhaja letos naš preč. g. župnik popolnoma na tihem 40letnico svojega mašništva. V svoji skromnosti je mislil širši javnosti prikriti, da že 40 let neumorno obdeluje vinograd Gospodov. A dolžnost hvaležnosti nam nareka, da se njegovo 40letno delovanje na tem mestu vsaj omeni. Kajti 40letnica vnetega dušnopastirskega dela je pri njem ob enem 40letnica marljivega časnikaškega dela. Zlasti naša lista „Slovenski Gospodar“ in „Straža“ imata v njegovi osebi staroznane založnika in neutrudljivega širitelja. Koliko ti soč teh listov je že šlo tekom teh let skozi njegove roke med ljudstvo, je pač nemogoče niti blizu preceniti. Takozvana politična klop v župnišču se kar šibi vsak teden pod težo novodošlih listov in vidno veselje se bere č. g. župniku iz obraza, ko pridrvi iz šole mladina ter nese veselih obrazov do zadnje koče naše liste in z njimi naše ideje. G. župnik je pa ko vnet dopisnikar razumel tudi trajno ohraniti med ljudstvom zanimanje za naše liste. In da svojega časnikaškega peresa še sedaj ni odložil iz rok, skoro ni treba omenjati. Mi Zrečani preč. g. župniku ob priliki 40letnice še posebej izrekamo zahvalo, ker je večina teh let bila posvečena delu ravno za naš blagor in napredek. Kako vsestransko je pa to delo bilo, je razvidno že iz tega, da nosi g. župnik že dolga leta na svojih ramah tudi precejšnji del občinskih skrbi. Vleč. g. jubilaru želimo iz srca, naj mu Bog da še mnoga leta tako plodonosno delovati med nami!

Dobrna. Dne 24. julija smo tukaj pokopali častnika g. Adama Ulrich. Zdravil se je tu, a Bog ga je v 23. letu njegovega življenja k sebi poklical. Slovenci smo temu Ogru kot prvi žrtvi svetovne vojske, ki se je tu pokopala, priredili častni pogreb. Občinski odbor in šola se je udeležila pogreba. Župnik je imel na grobu patriotičen nagovor.

Celje. Pretekli ponedeljek je imel naš občinski zastop izvanredno sejo. Na dnevnem redu je bila volitev podžupana namesto odstopivšega podžupana g. Rauscherja. Morali so dvakrat voliti. Pri prvi volitvi je dobil inženir Viljem Rakuš 13 glasov, dr. Jesenko in Karl Tepei sta dobila po 3 glasove. Viljem Rakuš je pa izvolitev odklonil in morali so vnovič voliti. Pri drugi volitvi je pa bil izvoljen za podžupana Karl Tepei (Tepej), ki je izvolitev sprejel. Tako ima po daljšem času naše mesto zopet podžupana. Govori se o velikih nesoglasjih med našimi občinskimi svetovalci.

Laški trg. Iz ruskega vjetništva je po dolgih 15 mesecih pisal svojim domačim Franc Teršek iz Gornje Rečice nad Laškim.

Trbovlje. Dne 16. julija se je vrgla delavka Ana Kranjc v Savo ter je utonila. Drugi dan se je utopil pri tovarnem kolodvoru v Savi delavec Aloz Karmelj; bil je neozdravljivo bolan. — Dne 17. julija se je v rudniku težko ponesrečil delavec Karl Uranko; voz za premog mu je zdrobil desno nogo, in so ga takoj prepeljali v celjsko bolnišnico.

Posavje. V nedeljo, dne 6. avgusta, se vrši v Slovenskem Lurdu v Rajhenburgu velika vojna pobožnost. Pridigujeta mil. g. kanonik Moravec in vleč. g. dr. Medved. Več o tej slovesnosti na 8. strani našnje številke.

Zadnja poročila došla v petek dne 28. julija.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 27. julija.

Uradno se razglša:

Rusko bojišče.

Zahodno od kraja Berestečko je bil ruski ponočni napad odbiti. Opetovani hudi napadi, katere je sovražnik napravil popoldne med Radzivilom in reko Styr, so se izjalovili, pri čemur je imel težke izgube. Na obeh straneh ceste pri kraju Lešnišov so Rusi svoje napade tudi ponoči nadaljevali. Po srđitem boju so bili vrženi nazaj in so pustili v naših rokah 1000 vjetnikov.

Severno od sedla Prislop so začele naše čete prodirati, so prekoračile Čarni-Čeremoš in so z deli zavzele višine na oni strani, na katerih so bili sovražni protinapadi odbiti.

Italijansko bojišče.

Dočim je včeraj na bojnem ozemlju južno od

doline Val Sugana trajal mir nadalje, so se vršili pri Paneveggio zopet hudi boji. Od 7. ure jutraj naprej so se nahajale postojanke naših čet na višinah južno-zahodno od tega kraja v skrajno hudem, tudi v težkem sovražnem artilerijskem ognju. Opoldne je sledil proti temu odseku hud italijanski napad, ki je bil ob 2. uri popoldne pod hudimi sovražnimi izgubami brez ostanka odbiti. Nato je vnovič sledil hud artilerijski oženj. Ob 6. uri popoldne je sovražnik s svežimi četami zopet napravil napad. V srđitem boju na nož je bil zopet popolnoma vržen nazaj. Še enkratni sovražni sunek ob 11. uri ponoči je bil istotako izjalovljen. Naše čete so obdržale v svoji oblasti vse postojanke.

Na višinah severno od tega kraja so se vršili podnevu artilerijski boji.

Na koroški in soški bojni črti mestoma živahnejše vojno delovanje.

Balkansko bojišče.

Položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Najnovejše nemško uradno poročilo.

Berolin, 27. julija.

Francosko bojišče.

Med rekama Ancres in Somme notri v pozno noč močno obojestransko artilerijsko delovanje. Sovražni napadi z ročnimi granatami zahodno od Pozieres so bili odbiti. Južno od Somme je bil francoski napad severno-vzhodno od Barleuxa izjalovljen.

V tej noči je bilo na ozemlju „Mrzla višina“, Fleury več močnih francoskih napadov odbitih. Na nekaterih mestih se še boji nadaljujejo.

Močni angleški poizvedovalni oddelki so bili na fronti južno-zahodno od Warctona, patrulje pri Richebourgu odbiti. Francoski napad od Viennele Chateau (zahodni Argon) se je izjalovil. Naše patrulje so pri kraju Ville au bois in severno-vzhodno od kraja Prunay vjele v francoski postojanki okroglo 50 mož.

Rusko bojišče.

Včeraj zvečer so brezvspešno Rusi navalili na naše postojanke ob reki Ščari, severno-zahodno od Liachovici. Tudi zahodno od kraja Berestečko so bili krvavo odbiti. Sicer pa ni poročati o nobenih dogodkih, razven praske prednjih straž ob reki Komajka, južno od kraja Widzy, v kateri je imel sovražnik velike izgube.

Balkansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Pesimistični Andrassy.

Grof Julij Andrassy, ki je po dovršenih konferencah s Tiszo in Burianom odpotoval v Berolin, se je nasproti poročevalcu „United Preß“ izjavil, da ni prišel v Berolin zaradi mirovnega vprašanja: „Med vojsko moramo z zaveznikom gojiti tesen stik in prišel sem v Berolin, da opraviš hekatere pogovore. Sedaj ni čas, da bi govorili o miru. Četverosporazum se sedaj ne bo hotel baviti z mirovnim vprašanjem. Sedaj živi v upanju, da nas podere. O miru še moremo govoriti, ko bomo Ruse potisnili nazaj.“

„Potem to poletje ne pridemo do miru?“ pravi poročevalec.

„Na noben način, ako ne bomo to poletje zmagovali.“

Pred Solunom.

Solunsko vojno pozorišče dobiva v sedanjem trenutku vedno večjo pozornost. Ako bi začel sedaj Sarraill ofenzivo, bi dobili vojni hujskači v Rumuniji veliko podporo za svoje argumentacije. A tudi nasprotno, ako bi Rumuni res vstopili v vojsko, bi Sarraill težko ostal samo pri letalnih poskusih in pri požiganju žetev.

Srbi in Rusi pred Solunom.

„Novoje Vremja“ poroča, da šteje novosestavljena srbska armada pred Solunom samo 26.500 za boj sposobnih mož.

„Ruski Invalid“ pa je dobil poročilo, da je pred Solun došlo zadnje dni čez 10.000 ruskih vojakov. Ruskim četam poveljuje general Adamanov. V Sarraillovem glavnem stanu se dan za dnevom vršijo posveti četverosporazumovih generalov o bodoči veliki ofenzivi.

Usoda Irca Casementa

List „Daily Mail“ je izvedel, da se je Casementove zagovornike obvestilo, da bo Casement dne 3. avgusta v pentonvilski ječi usmrčen.

Iz Rotterdam se poroča, da se je Casementu namignilo, naj vložil na kralja prošnjo za pomiloso-

nje. Casement pa tega baje noče storiti. Radi tega bodo njegovi zastopniki sami vložili prošnjo na angleškega kralja.

Knjiga „Slowenische Kriegs- und Soldatenlieder“, ki jo je izdal dr. Rudolf pl. Andrejka, je vzbudila tudi že na Dunaju obilo pozornosti. Sprejeta je bila v dunajsko vojno razstavo ter se ondaj tudi prodaja. „Neues Wiener Tagblatt“ z dne 18. julija t. l. prinaša tem povodom o knjigi zelo prijazno poročilo. Veseli nas, da bode po tej zaslužni knjigi širši svet spoznal dosedaj tako malo znani slovenski narod in njegove vrline. (Knjiga se dobiva tudi v prodajalni tiskarne sv. Cirila v Mariboru in stane 3 K, s poštnino vred 3 K 20 v.)

Nova, zelo potrebna knjiga za vojake je ravno kar izšla v Mariboru pod naslovom: **Nedeljski evangelji s kratko naobračto zlasti v korist krščanskim vojakom.** Knjžca je izšla na stroške kn. šk. lav. ordinariata. Vojaki n majo priložnosti vsako nedeljo in praznik slišati sv. evangelja in njegove razlage. V imenovani knjižici pa najdejo za vsako nedeljo in praznik evangelij in kratko, jedernato razlago evangeljskih nauk. Knjižica bo torej vsem vojakom dobro došla. Vojaki, sežite po krasni knjižici in prebirajte jo pridno v svoj dušni blagor in tolažbo! Knjiga se dobi edinole v knezoškofijski pisarni v Mariboru, Stolni trg št. 19 in se naj tam naroča. Cena 25 v.

„Mala Lenčica od Svetega Boga.“ Ponatis iz „Ovetja“, oktav, 93 strani, 50 v, po pošti 55 v. Mala Lenčica, pobožni otrok na Irskem, je že v petem letu svoje starosti šla k prvem sv. obhajilu in sicer dne 6. decembra 1907. Potem je kratko časa pogosto prejemala presv. Rešnje Telo in umrla dne 2. febr. 1908. Prelep zgled je za večkratno sv. obhajilo. Knjižica se priporoča kot primeren spominke prvobhajancem in pridnim otrokom sploh. Dobiva se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.

Naročevanje samo ponedeljkove „Straže“. Kdor hoče imeti „Stražo“ samo v ponedeljek, si isto kakor dozda, lahko naroči posebej. Naročnina se pošlje po poštni nakaznici na naslov: Upravništvo Ponedeljkove Straže v Mariboru. Ob strani naj napiše, ali je **nov ali star naročnik**, da ne bo pomot. Sama Ponedeljkova Straža stane za celo leto **K 3*20**; za pol leta **K 1*60**; za četrt leta **90 vin**.

Ranjeni, padli in ujeti.

Pešpolk št. 87:

Ujeto moštvo:

Aristovnik Alojzij, Celje (Nižni-Novgorod, Rusija); Arnuš Ljudovik, poddesetnik, okolica Ptuj (F. Begato, Genova, Italija); Artič Anton, Ptuj, Sv. Rok (Rusija); Azman Jožef, Paka (Kaahka, Transkaspija, Rusija);

Beberič Franc, Ljutomer (Serahs, Transkaspija, Rusija); Bele Dragotin, Ptuj, Sv. Rok (Kaahka, Rusija); Berčko Janez, Ptuj (Orenburg, Rusija); J. Berložnik, poddesetnik, Velenje (Kaahka, Rusija); Bibič Janez, poddesetnik, Bizeljsko (Kaahka, Rusija); Blagotinšek Mihael, Slovenjgradec (Kaahka v Rusiji); Blagovič Peter, Ptuj (Nerčinsk, Rusija); J. Blažević, častniški sluga, Kapele, Brežice (Forte Begato, Genova, Italija); Bonifačič Gašper (Forte Begato, Genova, Italija); Božičnik Jožef, Brežice; Bračun Franc, Brežice; Bratič Anton, Ptuj (Monreale, Palermo, Italija); Bregar Jožef, desetnik, Brežice, (Kaahka, Rusija); Brglez Mihael, Konjice (Kostro, ma); Brilej Mihael, desetnik, Brežice; Brinovec Anton, Braslovče (Semipalatinsk, Rusija); Butkovič Alojzij, Brežice (Skobelev, Rusija); Butolin F., Ptuj, Čistopol, Rusija);

Cerinšek Janez, Sladkagora (Voronež, Rusija); Černigoj Vinko, Ptuj; Četina Franc, Sv. Peter, Celje (Kaahka, Rusija); Ciglar Alojzij, Celje;

Debeve Matija; Deželak Anton I, Celje (Obolan, Kursk, Rusija); Dimitrovič Karol, Sv. Peter, Brežice (Kaahka, Rusija); Dimitrovič Martin, Brežice, Bizeljsko (Italija); Drevenšek Andrej, Ptuj (Lebedjan, Tambov, Rusija); Drgan Jurij, Sv. Krištof, Celje (Jelabuga, Vjatka, Rusija); Družovič Konrad, Ptuj.

Fakin Mihael, Sevnica, Brežice (Kaahka, Rusija); Fideršek Šimon, Ptuj (Forte Begato, Italija); Flis Franc, Jurklošter (Kaahka, Rusija); Frankola Matevž; Fritz Anton; Furlan Andrej (Sarapul, Rusija, Vjatka);

Galopin Peter (Moskva, Rusija); Gamzl Jan., poddesetnik, Šmarje (Skobelev, Rusija); Glas Jožef, Brežice (Forte Begato, Italija); Gobec, Velika Pirešica (Obolan, Rusija); Golob Franc, Ljubno (Vjatka, Jelabuga, Rusija); Golob Jakob, ptujski okol., (Kaahka, Rusija); Golob Janez, Brežice (Forte Begato, Italija); Gon Jožef (Selo Radoslavka, Rusija); Goršek Jakob, Jurklošter (Forte Begato, Italija); Goscher Jožef, Staritrž; Gril Jožef, Konjice (Arzamas,

Rusija); Grošek Matija, ptujska okolica (Kaahka v Rusiji); Grževič Jožef (Skobelev, Rusija); Herga Jožef, ptujska okolica (Omsk, Rusija); Holešek Janez, Trbovlje (Rjezan, Rusija); Horjak Gašpar, Jurkloster; Horvat Martin, poddesetnik, Ptuj (Rusija); Horvat Janez I, Ljutomer (Omsk, Rusija); Iskra Jožef (Kaahka, Rusija); Ivačič Alojzij, Brežice (Kaljazin, Tver, Rusija); Ivanšič Ignacij, desetnik, Ljutomer (Rusija); Ivano Avgust, Sv. Krištof, Celje (Jurjevec, Kostroma);

(Konec prih.)

Velika vojna pobožnost v Lurški cerkvi v Rajhenburgu.

V nedeljo, dne 6. avgusta se vrši v Slov. Lurdu v Rajhenburgu za ves Slovenski Štajer velika vojna pobožnost za zmago in mir.

Vspored pobožnosti:

V soboto, dne 5. avgusta ob 8. uri zvečer bode pridiga in pete litanije M. B. z blagoslovoma.

V nedeljo, dne 6. avgusta ob 6. uri zjutraj bode pridiga in peta sv. maša, ob 1/2 9. uri črna peta sv. maša za vse padle vojake, ob 10. uri zopet pridiga in slovesna sv. maša. Po tem sv. opravilu bodo takoj slovesne večernice s cesarsko pesmijo kot sklep pobožnosti.

Vse sv. maše, ki se bodo brale ta dan v Slov. Lurdu, se bodo darovale za našega cesarja, za zmago in mir in za naše vojake.

Verniki dobe ta dan v naši Lurški cerkvi tudi porejunkski odpustek pod navadnimi pogoji.

Svojo pomoč pri tej pobožnosti sta blagohotno obljubila znana izborna govornika iz Maribora g. stolni župnik F. Moravec in g. profesor dr. A. Medved.

Na svidenje častilci Lurške Marije dne 6. avgusta v Rajhenburgu! Ti pa, o Lurška Devica, pomagaj nam in reši nas stiske!

Velečastite kn. šk. župnijske urade prosimo najuudneje, naj blagovolijo opozoriti vernike prihodnjo nedeljo dne 30. julija na to vojno pobožnost.

URE
Točna postrežba

Velika zaloga ur, drago-
nosti, srebrnine in optičnih
reči po vsaki cen.

Tudi na obroke. - Ilustr. esak
zastoj. - Gramofon 20-200 K

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristas srebrna ura	K 7-—
Original omega ura	K 24-—
Kuhinjska ura	K 10-—
Badilka niklasta	K 3-—
Poročni prstani	K 2-—
Srebrne verižice	K 2-—

Večletno jamstvo.

**Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach**
upar in očalar
MARIBOR, Gosposka ul. 26
Kupujem zlato in srebro.

Vina in sadni mošt od 561. naprej
suhe hruške od 5 kg naprej in no-
vi „Silva“ vrelec namizni in zdra-
vno kisel vodo razpošilja proti
povzetju A. Oset, pošta Guštanj,
Koroško. Posodo zaračunam za last-
no ceno ter jo vzamem nazaj.
Sprejem tudi steklenice in sode
v polnitev in protiračunu ter se naj
pošljejo na železniško postajo Spod-
njedravograd. 443

Perutnino

za peči, gosi in race se na dnev-
no dobavo od 10 tucatov naprej
proti povzetju stalno kupuje. Naj-
cenejše in najboljše ponudbe
glede cen se naj naslovijo pod
„Primaware 214.“ Kienreich's A-
nnoncenbüro Gradec, Sackstr. 4.

Naročajte in
razširjajte
„Stražo“!

Suhe gobe, vinski kamen, med, vosek,
kumno in janež, ter sploh vse deželne
pridelke

kupi veletrgovina

Anton Kolenc, Celje,

istotako tudi vsako množino raznovrstnih praznih
vrec in sodov.

Gostilna

nasproti glavnemu mariborskemu kolodvoru, eno-
nadstropna, s sobami za tuje, velikim in senčnatim
vrtom za goste, velikim dvoriščem, lepimi kletmi, v
hiši je pekarija, ki se tudi lahko uporabi za mes-
nico se iz zdravstvenih ozirnov lastnika prav po-
ceni preda. Vpraša se pri lastniku Jožef Kukovič.
Tegetthoff-ova ulica št. 53, Maribor.

Sida-med, ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom.

Ceneno, izborno, okusno hranilo je Sida-med, na-
pravljen iz umetnega medu. Med je bil dosedaj
predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalo-
gi in se uživa lahko vsaki dan, osobito kot maža
za kruh mesto dragega surovega masla, s čimer
se doseže jako znaten prihranek. Nadomešča mno-
ga druga draga jedila. En zavojček velja 35
vinarjev. Sida umetni malinji prašek (1 za-
voječek velja 40 vin.) služi v izdelavo 1 1/2 funta
izvrstne malinje marmelade, kakor tudi kot na-
domestilo za naravni malinji sok. Sida šumeči
limonadni prašek (1 zavojček velja 40 vin.) da
tri do štiri kupice izvrstne žejo tešče ozvežu-
joče pijače. Neobhodno potrebno za vojake, izlet-
nike in za domačo rabo. Ena sama poskušnja Vas
bo o tem prepričala. Dobiva se pri razpošiljalnici
JOSIP BERDAJS, Ljubljana 13, Zeljarska
ulica. Pošlja se najmanj po povzetju ali če se
pošlje denar naprej za K 2.—

Za trgovce ugodna prilika z popustom.

Zahvala.

Za mnogoštevilne izraze sočutja
in za obilno spremstvo pri pogrebu
našega ljubljenege, nepozabnega ateja

Dragotina Švigelj

se tem potom vsem vdeležencem naj-
srčnejše zahvaljujejo

zalujoči ostali.

Činžat-Ruše, dne 27. julija 1916.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Koroška cesta št. 5,

priporoča sledeče molitvenike:

B. Bartol: Hoja za Marijo Devico, K 1.60.
B. Bartol: Nevesta Kristusova, zl. obr. K 3.40, rud. obr. K 2.50.
F. S. Bezjak: Marija žalostna mati 1887, K 1.50, zl. obr. K 2.—.
Bleiweis: Hči brezmadežne. Nauki za dekleta. Rud. obr. K 2.50.
Bleiweis: Tolažba dušam v vicah, rud. obr. K 1.20, zl. obreza K 2.—.
Jože Čede: Sveto opravilo 1913, K 1.20, zl. obr. K 1.50, do K 3.60.
Jože Čede: Malo sv. opravilo. Molitve za mladino. Rud. obr. 70 v; zl. obr. K 1.—.
Egon Karol:
Angel varih, zl. obr. 60 vin.
Nebesa, naš dom. Razne vezave od K 1.50 do K 2.70.
Rajski glasovi. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Skrbi za dušo. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Godec Janez:
Kraljica vseh svetnikov in pomočnica kristjanov. Razne vez. od K 1.40 do K 2.50.
Češčena Marija. Razne vez. od K 1.20 do K 2.50.
Kvišku srca, molitvenik za otroke. Razne vezave od K 1.— do K 1.80.
Altona Ljgovrij-Furlan: Prava nevesta Kristusova. Dve knjigi skupaj vezani K 3.—.
I. Herg: Venec pobožnih molitev in svetih pesmi za očitno in domačo službo božjo bogoljubnih kristjanov. 8. izdaja, rud. obr. K 3.—, zlata obr. K 3.50, K 4.— in K 4.20.
I. Herg: Venec/sv. pesmi za domačo službo božjo (za-se veza-ne samo pesmi) K 2.—.
A. Kalan: T. Kempčana: Hodi za Kristusom. K 2.—.
Dr. A. Karlin: Priprava na smrt K 2.20.
Kerčon: Rafael, ali nauki in molitve za odraslo mladino 1895. Rud. obr. K 1.—, zlato obr. K 1.60.

Fr. Kosar: Nebeška hrana I. in II. del, po K 2.20.
Lintel, Mladini! Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. 30 vin. 20 izidov ali več po 25 vin.
J. Pagani: Presv. Rešnje Telo. Zlata obreza K 2.20.
Dr. J. Pajek: Sv. Jožef. K 2.—.
J. Pavlič: Gospod, tebi mi pomagati! K 2.—.
Podgore: Sv. Spoved. K 2.—.
Pristov: Vir življenja in svetosti. Zlata obreza K 2.40.
Jožef Rozman: Družbine ali deklške bukvice. Z rubečo obrezo K 3.—, z zlato obrezo K 3.50, K 4.—, in K 4.20.
Rozman: Krščanski vojak. Pouk slovenskim mladeničem, ki so vpoklicani v vojaško službo. Broš. 80 vin.
Selgerschmied: Sv. Družina. K 2.—.
A. M. Slomšek: Življenja srečen pot. Nauki, vzgledi in molitve za mladeniče 1893. K 2.20.
Dr. J. Somrek: Prijatelj otroški ali darilo pobožnim šolarjem. Zlata obreza s sekircami 50 vin., zel. obreza s sekircami 40 vin., brez sekiric 36 vin.
Walser: Večna molitev pred Jezusom v zakramentu ljubezni. Veliki tisk. Rudeča obreza K 3.—, zlata obreza K 3.40.
Dr. J. Walter: Sv. rožni venec. K 2.—.
J. Zupančič: Dušna pomoč za bolnike. Molitve za umirajoče kristjane 1887. K 2.60.
Slava Gospodu (velike črke). K 2.80.
Družbenik Marijin. Molitvenik za Marijine družbe. Rudeča obreza K 1.50, zlata obreza K 2.30, šagrin K 2.80.
Družba vednega čiščenja v lavantinski škofiji. Dva molitveni uri pred sv. Rešnjim Telesom. Broš. 20 vin., vez. 30 vin.
Duhovni vrtec ali molitvenik za katoliško mladež s podukom za sv. birno 1893. 80 vin.
Duhovno veselje, molitvenik za mladino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.

Vrhove S. I.: Migljaji na razpotju življenja. Rudeča obreza 90 vin., zlata obreza K 1.10.
Božja pot na sv. gore. Popolen molitvenik. Zl. obr. 80 vin.
Lepo življenje in srečna smrt. Rudeča obreza K 1.40, zlata obreza K 1.80.
Gospod, usliši moje molitev. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Lepote najčistejšega Srca Marijinega. Komad 8 vin., 100 komadov K 7.—.
Marija, kraljica src. Nauk o pravi pobožnosti do Matere božje. Rudeča obreza K 1.60, zlata obreza K 2.40.
Obljube presv. Srca Jezusovega. Komad 10 vin., 100 komadov K 9.—.
Sveta ura ali kašipot v nebeško domovino. Razne vezave od K 1.40 do K 2.50.
Šegula: Na Kalvarijo, obsega 80 križevih potov in razne pobožnosti v čast trpljenju Kristusovemu. Cene K 2.50, K 3.20 in K 3.50. Po pošti 20 vin. več.
Zemljč: Marijino življenje. Broš. K 1.50, vez. K 2.—.
Tolažba nebeška. Velike črke, zlata obreza K 1.50.
Dušni vodnik v srečno večnost. Velike črke. Rud. obr. K 3.—.
Molite bratje! Velike črke. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.80.
Popotni tovariš za tretji red. Rudeča obreza K 1.80.
Pot v nebasa za tretji red. Rudeča obreza K 1.80, zlata K 2.40.
Furlan: Trinajst torkov v čast sv. Antonu Pad. Rudeča obreza K 1.20.
Scheyring: Sv. Anton Padovanski. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 2.40.
Pot k Bogu. Rudeča obreza K 1.20, zlata obreza K 1.60.
Baraga: Dušna paša. Rudeča obreza K 1.40.
Ključ nebeških vrat. Velike črke. Rudeča obreza 90 vin.
Getzemani in Golgota. Rudeča obreza K 2.60, zlata obr. K 3.60.

Denar se najboljšje pošlje naprej. Za poštino je treba dodati za vsako knjigo 10 vin.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, po influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašlom bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vplivom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-

Ugodna prilika!

Zaradi odhoda k vojakom prodam po nizki ceni večjo zalogo odprtega čaja Souchory, Caylon in Kaiser-Melange.

Anton Močnik,
Celje.

Ugodna prilika!

Od vojaške oblasti imenovani komisijonar za nakupovanje sena in slame za brežiški, kozjanski in sevniški okraj kupim vsako množino sena in slame

Anton Birkmajer,
Maribor, Melje štev. 29.

Ivan Ravnikar

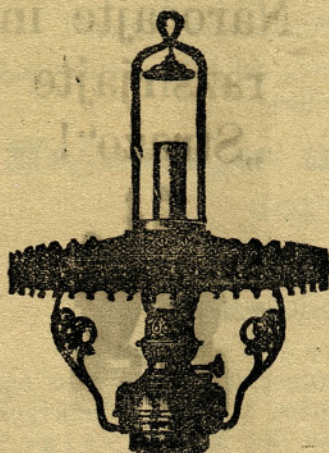
NA DEBELO! trgovina specerijskega, kolonijalnega blaga barv in zaloga mineralnih voda NA DROBNO!

CELJE — Graška cesta štev. 21

kupuje po najvišji dnevni ceni vinski kamen, kumno, janež, pristno strd in vosek.

**KUPOJEM
KOSTANJEV
LES**

v vagonih oddaja za takoj do avgusta dolgot 1—2½ m. Obvezne ponudbe za takoj z navedbo postaje doposlajati: Vinko Vabič, Žalec, (Štaj.)

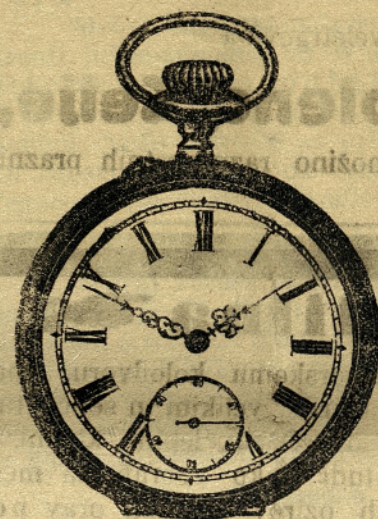
Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za odobe. — Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.

Ure! Ure!

V veliki izbiri in po nizkih cenah.

Srebrne ure za fante od 7 K
Srebrne ure damske od 8 K
Srebrne verižice od K 2 40
Sreb. verižice damske K 3 60
Zlate damske ure od 26 K

Za vsako uro se jamči!

Precizijske ure, Schaffhausen, Zenith, Omega, Eterne

Očala: Za kratkovidne nova, zboljšana stekla.

Franjo Bureš Maribor

urar, zlatomer in očalar,
Tegetthofova cesta 39. Prvi urar od glav. kolodvora.

Priporočam č. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih sveč. Voščene sveče prodajam kilogram po 5 K, milisveče pa zavojček po 3 K 40 v. Vosek kupujem kilogram po 2 K 40 v.

Duchek Franjo, svečar,
Maribor, Viktringhofova cesta.

Proda se:

hiša (gradič) sredi trga ob železnici, na najlepšem prestoru — pripravna za vsako obrt — z dvema velikima vrtoma, velikim gospodarskim poslopjem, veliko njivo in travnikom, pod zelo ugodnimi pogoji.

Natačneja pojasnila se dobijo pri „Hranilnici n posojilnici v Sevnici“.

Za organiste na deželi!

Po znižani ceni je dobiti pri podpisancu:

1. Nabožne ljudske pesmi I in II. (oba zvezka namesto 2 K 70 h) samo za . . . 1 K 60 h
2. Cerkvene pesmi za šolske maše (namesto 1 K samo . . . — K 50 h

Ant. Kosi, šolski ravnatelj, Središče (Štaj.)

Knjigarna, umetnine in muzikalije.

Goričar & Leskovšek

Celje

trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami na debelo in drobno, priporoča:

trgovcem in preprodajalcem velikansko izbero dopisnic XX po raznih cenah. XX

Za gostilničarje:

Papirnat servijete vsled novih predpisov namestnijo v Gradcu po zelo nizkih cenah.

Spodnještaj. ljudska posojilnica v Mariboru
reg. zad. z neom. zav.

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo, navadne po 4½%, proti trimesčni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti se poštno hranilno položnico (91075) s razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajajo

1. članom in sicer: a) knjižbo proti pupilarni varnosti po 5½%, na vknjižbo sploh po 5½%, na knjižbo in poročstvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojajo na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povratni gotovih stroškov. ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prodaje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, banka plača le koliko.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in 2. do 5. ure popoldne. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar

Pojasnila se dajajo

in prošnje prejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo.)